

טיוטת-חוק שכר מינימום (העלאת שכר מינימום-הוראת שעה), התשע"א-2011 - הסמכת

ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

**מ ח ל י ט י ם ,**

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום – הוראת שעה), התשע"א-2011, המצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לדון ולאשר, על דעת הממשלה, את טיוטת החוק.
- ג. לפנות לוועדת הכנסת בהתאם לסעיף 113(ג) בתקנון הכנסת, בבקשה להחליט על פטור מחובת הנחת הצעת החוק לפני הדיון בקריאה הראשונה ובהתאם לסעיף 125 בתקנון הכנסת להתיר את הקריאה השנייה על הצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.
- ד. המשך הליכי החקיקה ייעשה בהסכמת שר התעשייה המסחר והתעסוקה ושר האוצר.

## דברי הסבר

### רקע כללי

סעיף 1 לחוק שכר המינימום, התשמ"ז-1987 (להלן - **החוק**) קובע, כי שכר המינימום לחודש יעמוד על 47.5% מהשכר הממוצע כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 כפי שהוא ב-1 באפריל של כל שנה.

מוצע לעלות את שכר המינימום בהוראת שעה, בשתי פעימות כמפורט להלן, כפי שתואם עם הסתדרות העובדים הכללית החדשה ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים ובהתבסס על ההסכם הקיבוצי הכללי שנחתם בין הסתדרות העובדים הכללית החדשה לבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים מיום כ"ט בטבת התשע"א (2 בינואר 2011). ההעלאה הראשונה של שכר המינימום תחול ביום כ"ט בסיון התשע"א (1 ביולי 2011) ותעלה את שכר המינימום מ-3,890.25 שקלים חדשים לחודש לסך של 4,100 שקלים חדשים לחודש. העלאה שנייה של שכר המינימום השנייה תחול ביום ט"ו בתשרי התשע"ג (1 באוקטובר 2012) ותעלה את שכר המינימום לסך של 4,300 שקלים חדשים לחודש.

בהתאם לאמור, מוצע לאשר עקרונית את טיוטת חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום) (הוראת שעה), התשע"א-2011 ולהסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה לדון ולאשר את טיוטת החוק לגופה. בנוסף ועל מנת שלא ליצור חקיקה רטרואקטיבית, שכן העלאה הראשונה אמורה לחול ביום 1 ביולי 2011 כאמור, מוצע לפנות לכנסת בבקשה לפטור מחובת הנחה. עוד מוצע, כי הליכי החקיקה ייעשו בהסכמת שר האוצר והשר התעשייה המסחר והתעסוקה.

### היבטים ביצועיים

תיקון החוק בדרך של הוראת שעה.

### השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל)

העלאת שכר המינימום צפויה ליצור עלויות תקציביות למדינה הן כמעסיק והן כרוכשת שירותים. הסיבה להיווצרות העלויות למדינה כמעסיק נעוצה ברובה במבנה השכר בשירות המדינה. כיום, בשירות המדינה ישנן כ-17,700 משרות (המאוישות ע"י כ-20,000 עובדים) ששכרן הממוצע ברוטו עומד על כ-9,500 ש"ח. למרות ששכרם הממוצע גבוה משמעותית משכר המינימום מקבלים אותם עובדים השלמה לשכר מינימום. הדבר נובע בחלקו מהחוק המחריג רכיבי שכר מסוימים מחישוב שכר המינימום (כוננויות, משמרות וכו') וברובו מהסכמי שכר שהחריגו תוספות שכר מחישוב שכר המינימום. במצב דברים זה, העלאת שכר המינימום גוררת העלאת שכר גם לעובדים אלה. העלות התקציבית הכוללת, ברוטו לשנים 2011-2013, של התיקון האמור נאמדת בטווח שבין 700 מלש"ח ל-1,200 מלש"ח. מנגד, הועמדו מקורות תקציביים ליישום ההחלטה האמורה, בין היתר באמצעות שינויים בהסכם המסגרת עם הסתדרות העובדים. העלות התקציבית נטו בהתייחס למקורות אלו מוערכת בכ-570 מיליון ש"ח. אומדן העלות התקציבית מבוסס על ההנחה כי שיעור הגידול השנתי בשכר הממוצע במשק ינוע בין 3% ל-5%.

כמו-כן ההחלטה להעלות את שכר המינימום תביא לייקור עלות העסקת עובדים במשק, דבר העלול להביא לפיטורי עובדים, לרבות עובדים המשתייכים לקבוצת העובדים הבלתי מיומנים ובלתי משכילים.

#### **עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם**

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה) אינה מתנגדת להצעה בדבר הבקשה לפטור מחובת הנחה.

#### **חלופות להצעת ההחלטה**

השארית מנגנון עדכון שכר מינימום על כנו, כפי הקבוע כיום בחוק.

#### **הזיקה שבין ההצעה לבין יעדי הממשלה**

החלטה זו תומכת ביעדי הממשלה לצמצום הפערים החברתיים ובמאבק בעוני על ידי העלאת שכרם של עובדים המשתכרים שכר מינימום.

#### **החלטות קודמות של הממשלה בנושא**

אין.

#### **עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה**

מצורפת חוות דעת משפטית של היועצים המשפטיים של משרד האוצר ומשרד התמ"ת.

מוגש על - ידי שר האוצר  
ועל-ידי שר התעשייה, המסחר והתעסוקה

ל' בניסן, התשע"א  
04 מאי 2011

**חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולועדות השרים****נושא הצעת ההחלטה: העלאת שכר המינימום****תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:**

ההצעה מבקשת לאשר עקרונית את טיוטת חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום – הוראת שעה), התשע"א-2011 על מנת להביא להעלאת שכר המינימום בשתי מעימות: הפעימה הראשונה תחול ב-1 ביוני 2011 ותביא להעלאת שכר המינימום לחודש מסך של 3,890 שקלים חדשים לחודש לסך של 4,100 שקלים חדשים. הפעימה השנייה תחול ב-1 באוקטובר 2012 ותעלה את שכר המינימום לסך של 4,300 שקלים חדשים.


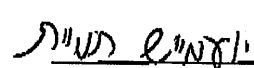
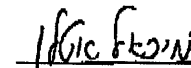
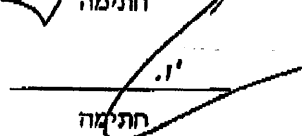

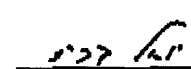
עדכון שכר המינימום ייעשה בהוראת שעה, בדומה לנעשה בחוק שכר מינימום (העלאת שכר מינימום – הוראת שעה), התשס"ו-2006. הסיבה לעדכון כאמור טמונה בכך שהעלאת שכר המינימום בפעילות כמוצע הינו הסדר זמני המהווה סטייה מדרך המלך שנקבע בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 (להלן – החוק) לעדכון שכר המינימום. כמו כן, על פי החוק, שכר המינימום, לחודש הוא 47.5% מהשכר הממוצע במשק. הוראת השעה החדשה, בדומה לחוק שנחקק בשנת 2006, תפג שעה 47,5% מהשכר הממוצע יעלה על הסכום שנקבע בפעימה השנייה – 4,300 שקלים חדשים.

עוד מוצע בהצעה להחלטה, למנות לכנסת בבקשה לקבלת פטור מחובת הנחה, זאת על מנת להימנע מחקיקת הסדר רטרואקטיבי, שכן הפעימה הראשונה, כפי שנוסחה בטיטות החוק, אמורה להיכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2011.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:  
הצעת ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:  
לא רלוונטי.

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים עומדים בראשם מגישים את ההצעה:  
אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

		
חתימה	תפקיד	שם
		
חתימה	תפקיד	שם

## טיוטת חוק

**א. שם החוק המוצע:** חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום – הוראת שעה), התשע"א-2011.

**ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו:** מטרת הצעת החוק היא להביא להעלאת שכר המינימום בשתי פעימות: הפעימה הראשונה תתרחש ביום כ"ט בסיון התשע"א (1 ביולי 2011) ותביא להעלאת שכר המינימום לחודש מ- 3890.25 שקלים חדשים לחודש ל- 4,100 שקלים חדשים. הפעימה השנייה תחול ביום ט"ו בתשרי התשע"ג (1 באוקטובר 2012) ותעלה את שכר המינימום עד לגובה של 4,300 שקלים חדשים. העלאת שכר המינימום כמוצע באה כתוצאה של סיכום דברים אליו הגיעו בן הסתדרות העובדים הכללית החדשה, לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים ומשרד האוצר והיא מבוססת על ההסכם הקיבוצי הכללי שנחתם בין הסתדרות העובדים הכללית החדשה לבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים מיום כ"ט בטבת התשע"א (2 בינואר 2011).

**ג. עיקרי החוק המוצע:**

**כללי** בדומה לחוק שכר מינימום (העלאת שכר מינימום – הוראת שעה), התשס"ו-2006 מוצע להביא להעלאת שכר המינימום בהוראת שעה אשר תפוג במועד שבו שכר המינימום לחודש הקבוע בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 (להלן – החוק) יעלה על שכר המינימום הקבוע בחוק המוצע. יצוין כי על פי סעיף 1 לחוק, שכר המינימום עומד על 47,5% מהשכר הממוצע כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 כפי שהוא ב- 1 באפריל של כל שנה.

### לסעיף 1

**לפסקה 1 המוצעת** מוצע לקבוע כי על אף האמור בסעיף 1 לחוק, שכר המינימום, לחודש יהיה החל מיום כ"ט בסיון התשע"א (1 ביולי 2011) – 4,100 שקלים חדשים. החל מיום ט"ו בתשרי התשע"ג (1 באוקטובר 2012) – יהיה גובה שכר המינימום 4,300 שקלים חדשים. יצוין כי במידה ובתקופה שבה חלה ההעלאה הראשונה האמורה, יהיה שיעור 47.5% מהשכר הממוצע במשק ביום ט' בניסן התשע"ב (1 באפריל 2012) גבוה מ- 4,100 שקלים, אזי גובה שכר המינימום יעמוד החל באותו יום ועד ליום י"ד בתשרי התשע"ג (30 בספטמבר 2012) בשיעור האמור, שהוא גובה שכר המינימום לחודש כהגדרתו בחוק.

מוצע להבהיר כי ההסדר המוצע אינו גורע מהוראות סעיף 4 לחוק, שעניינו הגדלת שכר המינימום לפי שיעורי תוספת היוקר, פיצוי בעד התייקרות או תוספת שכר אחרת אשר נקבעו בהסכם קיבוצי כללי והמשתלמים לרוב העובדים שתנאי עבודתם מוסדרים בהסכמים קיבוציים, ולפיכך ייוספו לסכומי שכר המינימום המוצעים כאמור, ההגדלות ההסכמיות האמורות.

**לפסקה 2 המוצעת** סעיף 6 לחוק, שעניינו פרסום שכר המינימום, קובע כי שר התעשיה המסחר והתעסוקה יפרסם ברשומות הודעה בדבר שכר המינימום המעודכן ליום 1 באפריל של כל שנה ובדבר שכר

המינימום המוגדל לפי הוראות סעיף 4 לחוק ומועד תחילתו. מוצע לחייב את השר לפרסם, בתקופת תוקפה של הוראת השעה, הודעה ברשומות בדבר שכר המינימום המעודכן פי ההסדר הקבוע בחוק המוצע.

**לסעיף 2** מוצע לקבוע כי תקופת תוקפה של הוראת השעה היא מיום 1 ביוני 2006 עד ליום הקודם ליום שבו שכר המינימום לחודש שהיה משולם לפי החוק, אלמלא הוראת השעה, עולה על שכר המינימום לחודש, כאמור בפסקה (3) להגדרה "שכר מינימום" שבסעיף 1(1) לחוק המוצע.

עולה מכך כי במקרים שבו סכום שכר המינימום המתקבל בהתאם להסדר הקבוע בחוק יעלה על סכום שכר המינימום לחודש על פי העדכון האחרון של שכר המינימום הקבוע בחוק המוצע, יפקע תוקפה של הוראת השעה שכן יתיתר הצורך בהסדר הקבוע בה.

**ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:** ראה בנוסח הצעת החוק.

**ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה וההיבט המינהלי:** תידרש תוספת בתקציב המדינה למימון שכרם של עובדי מדינה בשכר מינימום ובן, תיתכן השפעה על תשלומים לגופים נתמכים ומתקצבים.

**ו. עמדת המשנה ליועמ"ש:** המשנה ליועץ המשפטי (חקיקה) סומכת ידיה על טיוטת החוק.

**ז. עמדת אגף התקציבים:** אג"ת תומך בטיטת החוק.

**ח. להלן נוסח טיוטת החוק:**

**חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום – הוראת שעה), התשע"א-2011**

העלאת סכומי שכר 1. בתקופת תוקפו של חוק זה יקראו את חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987<sup>1</sup> (להלן – החוק העיקרי), כך:

(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "שכר מינימום", לחודש, יקראו:

"שכר מינימום", לחודש – סכום כמפורט להלן, לפי הענין:

(1) בתקופה שמיום כ"ט בסיון התשע"א (1 ביולי 2011) עד יום י"ד בתשרי התשע"ג (30 בספטמבר 2012) – סכום השווה ל-4,100 שקלים חדשים או סכום השווה ל-47.5 אחוזים מהשכר הממוצע כפי שהוא ביום ט' בניסן התשע"ב (1 באפריל 2012), כפי שהם מוגדלים במהלך התקופה האמורה על פי סעיף 4, לפי הגבוה מביניהם;

(2) בתקופה שמיום ט"ו בתשרי התשע"ג (1 באוקטובר 2012) עד תום תוקפו של חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום – הוראת שעה), התשע"א-2011 – סכום השווה ל-4,300 שקלים חדשים, כפי שהוא מוגדל במהלך התקופה האמורה על פי סעיף 4;".

(2) בסעיף 6, במקום פסקה (1) יקראו:

"שכר המינימום המעודכן למועד תחילתו של כל אחת מהתקופות המנויות בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה "שכר מינימום", לחודש;".

תחילה ותוקף 2. תחילתו של חוק זה ביום כ"ט בסיון התשע"א (1 ביולי 2011) והוא יעמוד בתוקפו עד היום הקודם ליום הקובע; לענין זה, "היום הקובע" – היום שבו שכר המינימום לחודש שהיה משולם לפי החוק העיקרי, אלמלא הוראות סעיף 1, עולה על שכר המינימום לחודש כאמור בפסקה (2) להגדרה "שכר מינימום", לחודש שבסעיף 1(1).